

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของการวิจัย

จังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่ จากการสำรวจประชากรของสำนักงานสถิติจังหวัด สงขลาเมื่อวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2543 มีจำนวนประชากร 1,232,600 คน และมีความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจ การปกครอง การศึกษา สังคมและวัฒนธรรม จังหวัดสงขลา มีอำเภอทั้งหมด 16 อำเภอ ประชากรส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในอำเภอหาดใหญ่จำนวน 317,031 คน และอำเภอเมืองสงขลา จำนวน 159,492 คน อำเภอเมืองสงขลาและอำเภอหาดใหญ่เป็นศูนย์กลางของจังหวัด และมีความสำคัญอย่างมากในการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว และทางด้านการศึกษา รวมถึงเป็นศูนย์กลางของการขนส่งภายในจังหวัด และระดับภาค ดังนั้น เมื่อมีการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ ทำให้การคมนาคมและการขนส่งทางบกมีปริมาณเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

ในปี พ.ศ. 2541 ประชากรในจังหวัดสงขลา มีรายได้เฉลี่ยคนละ 58,846 บาท¹ จัดว่าอยู่ในระดับปานกลาง อำเภอเมืองสงขลาและอำเภอหาดใหญ่เป็นเมืองที่อยู่ติดกัน มีระยะทางห่างกันประมาณ 30 กิโลเมตร มีทางหลวงแผ่นดินเชื่อมต่อกันระหว่างสองอำเภอคือทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 407 ถนนกาญจนวนิช และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 414 ถนนลพบุรีราเมศวร์ ดังนั้น การเดินทางระหว่างอำเภอเมืองสงขลาและอำเภอหาดใหญ่ของประชาชนจำนวนหนึ่งยังจำเป็นต้องใช้ระบบขนส่งสาธารณะ โดยระบบการขนส่งสาธารณะที่ใช้ในการเดินทางระหว่างสองอำเภอมียี่ 4 ประเภทด้วยกันคือ

1. รถโดยสารประจำทาง (รถบัส)
2. รถสองแถว (รถร่วม)
3. รถตู้
4. รถแท็กซี่

ระบบขนส่งสาธารณะเป็นทางเลือกที่สำคัญสำหรับการเดินทาง หากปริมาณรถและคุณภาพในการบริการไม่ดี อาจทำให้ประชาชนไม่มีทางเลือกและจำเป็นต้องขนขวายหารถยนต์ส่วนตัวมาใช้ ซึ่งจะทำให้ปริมาณรถยนต์เพิ่มมากขึ้น อันจะนำไปสู่ปัญหาด้านจราจร ความปลอดภัยบนท้องถนน

¹ ข้อมูลปีล่าสุดของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และปัญหาสิ่งแวดล้อม

การพัฒนาและปรับปรุงระบบขนส่งของรถสาธารณะให้มีประสิทธิภาพในการบริการที่ สะดวก รวดเร็วและปลอดภัยขึ้นจึงเป็นเรื่องสำคัญ ระบบขนส่งที่มีประสิทธิภาพและบริการที่น่าพอใจ จะช่วยให้ประชาชนหันมาใช้บริการมากขึ้น ซึ่งจะช่วยลดปัญหาการจราจรติดขัดให้น้อยลง

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาลักษณะการดำเนินการและบริการขนส่งสาธารณะในแนวเส้นทางสงขลา-หาดใหญ่

1.2.2 เพื่อศึกษาความพอใจของผู้ใช้บริการ

1.2.3 เพื่อศึกษารายได้ และค่าใช้จ่ายของผู้ให้บริการ

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยมุ่งเน้นศึกษาระบบขนส่งสาธารณะที่ประชาชนเดินทางระหว่างอำเภอเมืองสงขลา และอำเภอหาดใหญ่ โดยทำการศึกษาในเส้นทางทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 407 ถนนกาญจนวนิช และเส้นทางทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 414 ถนนลพบุรีราเมศวร์ โดยมีขอบเขตของการศึกษาดังนี้

1.3.1 ศึกษาความพอใจของผู้ใช้บริการขนส่งสาธารณะ 4 ประเภทคือ รถบัส รถตู้ปรับอากาศ รถสองแถว และรถแท็กซี่

1.3.2 ศึกษารายได้และค่าใช้จ่ายของผู้ให้บริการขนส่งสาธารณะ 4 ประเภทคือ รถบัส รถตู้ปรับอากาศ รถสองแถว และรถแท็กซี่

1.4 วิธีการดำเนินการวิจัย

1.4.1 ศึกษารายละเอียดของระบบขนส่งสาธารณะในแนวเส้นทางสงขลา-หาดใหญ่ ซึ่งประกอบด้วย จำนวนผู้ประกอบการ ประเภทยานพาหนะที่ให้บริการ ฯลฯ

1.4.2 การสำรวจข้อมูลและการเก็บข้อมูล

ก. สำรวจปริมาณของรถขนส่งสาธารณะในแนวเส้นทางสงขลา-หาดใหญ่ ทุกประเภท

ข. สำรวจปริมาณผู้ใช้บริการขนส่งสาธารณะในแนวเส้นทางสงขลา-หาดใหญ่ ทุก

ประเภท

ค. สำรวจความพอใจของผู้โดยสารในการใช้บริการ

1.4.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ นำมาวิเคราะห์ปริมาณผู้ใช้บริการของรถขนส่งสาธารณะในแต่ละประเภท ความพอใจของผู้โดยสารในการใช้บริการ รายได้และค่าใช้จ่ายของผู้ให้บริการ เพื่อพัฒนาให้การขนส่งสาธารณะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.4.4 สรุปผลและเสนอแนะ

1.5 ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

จากผลการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับลักษณะการให้บริการขนส่งสาธารณะในแนวเส้นทางสงขลา-หาดใหญ่ นั้น จะทำให้สามารถเสนอแนวทางในการปรับปรุงระบบรถขนส่งสาธารณะ การดำเนินการ ให้สนองความต้องการของประชาชน ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น